

“कौमारी” भा० आ० ६१अ० । “अवलास्तस्यकौपीनाः
सुहृदः सत्यजिष्णवः” भा०अनु०४६अ० । [रूपकोषः ।
कौमोदकी स्त्री कौमोदकी पृथो० । विष्णुगदायां द्वि-
कौमार पु० अपूर्वपतिकं कुमारीसुपपन्नः पतिः “कौमारा
रापूर्ववचने” पा० नि० । अपूर्वपतिकायाः कुमाय्यां
१वोढरि । कुमारस्य भावः “प्राणष्टद्वयो वचनत्वात् अञ् ।
“जातः कुं पृथिवीं पञ्चमं मारयेत् स कुमारकः । इति
प्रधानतो विद्धि कौमारं प्राग्भवार्थदतः” इत्युक्तावधिके
“कौमारं पञ्चमावधि” इत्यन्ते श्वयोवस्थाभेदे न० ।
“देहिहोऽस्मिन् यथा देहे कौमारं यौवनं जरा” गीता ।
“पिता रक्षति कौमारे भर्ता रक्षति यौवने” मनुः । कु-
मार एव स्वार्थे अण् । ३कुमारे शब्दचिन्ता० । कुमारस्य
सनत्कुमारस्येदम् अण् । ४सर्गभेदे पु० स च सर्गः सनत्
कुमारादिसर्जनपूर्वकत्वात् तन्नामकः । “कौमार आर्षः
प्राजापत्योमानव इत्यादि सर्गनामानि” श्रीधरः । “सएव
प्रथमं देवः कौमारं सर्गमाश्रितः । चचार दुश्चरं ब्रह्मा
ब्रह्मचर्यं सखिशुद्धम्” भाग० १,२,७, “वैकारिकस्तु यः
प्रोक्तः “कौमारस्तू भवात्मकः” भाग० ३,१०,२०,५,
५कुमारसम्बन्धिनि त्रि० “तत्र विद्याव्रतज्ञातः कौमारं
व्रतमास्थितः” भा० व० ६५अ०

कौमारायण पुंस्त्री० कुमारस्य गोत्रापत्यं नडा० फक् ।
कुमारनामकर्षि गोत्रापत्ये । [कानीने
कौमारिकेय पुंस्त्री० कुमारिकाया अपत्यं शुभ्रा० ढक् ।
कौमारी स्त्री अपतीकं कुमारं पतिसुपपन्ना स्त्री “कौमा-
रापूर्ववचने” पा० नि० ङीप् । १अद्यहीतदारान्तरस्य पत्युः
१भार्यायाम् । कुमारस्येयमण् ङीप् । २कुमार सम्बन्धि-
चेष्टादौ “कौमारीं दर्शयेच्छेष्टाम्” भाग० ३,२,२८, कुमा-
रस्य कार्तिकेयस्येयम् अण् ङीप् । ३कार्तिकेयशतौ ।
“कौमारी शक्तिहस्ता च मयूरवरबाह्वना । योद्धु
मथ्याययौ क्रुद्धं रक्तवीजं महासुरम्” कौमारीशक्ति
निर्मिन्नाः केचिन्ने शुर्षेहासुराः” देवीसाहाय्यम्
कौमुद पु० “कौ मोदन्ते जनायजिन् कौमुदस्तेन कीर्तितः”
इत्तुक्तावधिके १कार्तिकमासे । “एतैरन्यैश्च राजेन्द्रैः
पुरा मांसं न भक्षितम् । शारदं कौमुदं मांसं ततस्ते
स्वर्गमाप्नुयुः । कौमुदं तु विशेषेण सुहृत्पन्नं नराधिप ! ।
वर्जयेत् सर्वमांसानि धर्मोद्धार विधीयते” म०त०भार०
कौमुदी स्त्री कुमुदस्येयं प्रकाशकत्वात् प्रिया अण् ङीप् ।
१ ज्योत्स्नायाम् अमरः । “यशिता सह याति कौमुदी”

“कुमा० तद्वत्प्रकाशिकायाम् “त्वमस्य लोकस्य च नेत्रकौ-
मुदी” कुमा० कौमुदस्येयम् अण् ङीप् । “कुमुदने सही
ज्ञेया सुद हर्षे० ततोद्वयम् । धातुजैर्नियमैश्चैव तेन सा
कौमुदी सृता” इत्युक्तायां २कार्तिकपौर्णमास्यां “कौ
मुदन्ते जनायस्यान्नाभावैः परस्परम् । हृष्टास्तुष्टाः
सुखापन्नास्ते न सा कौमुदी मता” इत्युक्तायाम् ३श्राश्विन
पौर्णमास्याम् “श्राश्विने पौर्णमास्यान्तु चरेज्जागरणं निधि
कौमुदी सा समाख्याता कार्या लोकविभूतये” ति० त०
लेङ्गोक्तेः । ४दीपोत्ववर्तित्यौ दीपोत्ववर्तित्यिं प्रकृत्य भवि-
ष्योत्तरे “कौमुदन्ते जनायस्यां तेन सा कौमुदी मता”
“सखीजनोद्दीक्षणकौमुदीसुखम्” रघुः कौमुदी दीपोत्
वर्तित्यिः” इति मङ्गि० ५ उल्लवे धरणिः” ६कार्तिकोत्सवे
त्रिका० । स्वार्थे क । सुखे कौमुदिका ज्योत्स्नायाम् ।
संज्ञायां कन् । उमासखीभेदे शब्दरत्ना० कुमुद+चतुरर्थ्यां
कुमुदा० ढक् । कौमुदिक कुमुदसन्निकषदेशादौ त्रि०
कौमुदीचार पुंन० कौमुद्या ज्योत्स्नायां चारः प्राशस्त्यमत
काले । श्राश्विनपौर्णमास्याम् त्रिका०
कौमुदीपति पु० इत० । चन्द्रे हारा० कौमुदीनायादयोऽप्यत्र
कौमुदीवृक्ष पु० कौमुद्याः प्रकाशिकायाः दीपशिखाया वृक्ष
इवाधारः । दीपवृक्षे (पितृतलसृज्) हारा०
कौमुदीकी स्त्री कोः पृथिव्याः पालकत्वात् मोदकः कुमुदको
विष्णुः तस्येयम् अण् । विष्णु गदायाम् अमरः “कौमु-
दकी मोदयति स चेतः” भावः । “देवैरनादिवीर्यस्य गदा
तस्यापरे करे । निक्षिप्त्वा कुमुदाक्षस्य नाम्ना कौमुदकीति
सा” हरि० ६२अ०
कौमुदी स्त्री कुं मोदयति अण् कुमुदः विष्णुस्तस्येयमण्
ङीप् । विष्णु गदायाम् शब्दरत्ना०
कौमुदीकारि पुंस्त्री० कौमुदीकारस्यापत्यं शिल्पित्वात् पञ्चे इज् ।
कौमुदीकारापत्ये स्त्रियां वा ङोप् । पञ्चे जप् । कौमु-
दीकार्यं तत्तार्थे ।
कौमुदीयनि त्रि० कौमुदीय सन्निकषदेशादि पञ्चा० फक् । कौमु-
दीय सन्निकषदेशादौ [देशादौ
कौमुदीयनि त्रि० कौमुदी+चतुरर्थ्यां कर्था० फिज् । तत्सन्निकष-
कौमुदीयक त्रि० कौमुदीयां जातादि कञ्प्रा० ढक्ञ् । कौमुदी-
जातादौ [क्षदेशादौ
कौमुदीय त्रि० कौमुदी+चतुरर्थ्यां सङ्गाशा० यञ् । कौमुदीय-
कौरियाण पु० कौरियाणस्य (शत्रुं प्रति कृतयानस्य) अयम् अण्
भेदे पृथो० शत्रुं प्रति कृतयानस्य सम्बन्धिनि तत्पुत्रादौ